

Verkiezingsprogramma
CDA Aalten-Dinxperlo 2018

Denken vanuit kansen, doen vanuit kracht!

23 oktober 2017

Van de voorzitter

Het CDA staat voor gerechtigheid, solidariteit, gespreide verantwoordelijkheid en rentmeesterschap. Dat zijn onze basisgedachten. Wanneer u dit verkiezingsprogramma leest, komen deze kernwaarden telkens terug. Het zit namelijk in onze genen om zaken op een eerlijke manier voor nu en in de toekomst met elkaar te regelen. Daar hebben wij u bij nodig.

Deze kernwaarden vinden hun oorsprong in de christelijke beginselen, maar zijn ondertussen breed geaccepteerd. Niet alleen mensen met een christelijke levensovertuiging handelen naar deze vier kernwaarden, maar ook mensen zonder deze overtuiging kunnen zich hier goed in vinden. Iedereen is welkom bij het CDA om mee te denken en mee te doen. Voor mij persoonlijk zijn deze kernwaarden vanuit de bijbel erg belangrijk. Ik vind het dan ook mooi om te zien dat ze breed worden gedragen.

Meer dan honderd mensen hebben meegeschreven aan dit verkiezingsprogramma. Dat is iets waar ik trots op ben. Om te beginnen hebben we zes bijeenkomst georganiseerd met minimaal tien mensen die afkomstig zijn uit het bedrijfsleven, actief zijn bij verenigingen of gewoon betrokken burgers. Daar hebben we vooral veel geluisterd en geschreven. In samenspraak met fractie, wethouders en bestuur is de programmacommissie aan het schrijven gegaan. Hier zie je de invloed van alle medeschrijvers terug. Ik durf te zeggen dat we een verkiezingsprogramma hebben geschreven dat zeer herkenbaar is voor u. Wanneer u het leest, denk dan aan de vier kernwaarden waarmee ik ben begonnen.

Met alleen het schrijven van een verkiezingsprogramma ben je er natuurlijk nog niet. Daarna komt pas de uitdaging om zoveel mogelijk te realiseren. De visie van het CDA is dat de overheid het niet alleen kan, maar dat de overheid het alleen kan met uw hulp!

Met een positieve houding, opgestroopte mouwen en gezond verstand gaan wij samen de toekomst in: wij denken vanuit kansen en doen vanuit kracht!

Doet u mee?

Een hartelijke groet,

Rik van Lochem
Bestuursvoorzitter CDA Aalten Dinxperlo

Inhoud

Waar staan we voor, wat hebben we bereikt?	3
1. Werkgelegenheid en ondernemerschap	4
2. Kansen voor jongeren	5
3. Vitaal oud worden	6
4. Krachtige kernen	7
5. Leefbare buurtschappen en buitengebied	8
6. Sport, cultuur en verenigingen	9
7. Een helpende hand voor wie dat nodig heeft	10
8. Kansen door grensoverschrijdend samenwerken	11
9. Duurzaamheid en circulaire economie	12
De 20 belangrijkste punten op een rij	14

Waar staan we voor, wat hebben we bereikt?

Politiek gaat over keuzes maken voor de toekomst van de gemeente Aalten. Over een balans vinden tussen al die verschillende belangen. Politiek gaat over de behoeftes en wensen van onze inwoners. En daarmee gaat politiek vooral over u. Bij het CDA zijn we steeds in gesprek met mensen uit de samenleving. Daar besteden we veel tijd aan, omdat het ons helpt om de juiste keuzes te maken. Wij vinden namelijk dat het de samenleving zélf is die weet wat belangrijk is. Op deze manier kunnen we de echte uitdagingen en kansen in onze gemeente nog beter benoemen en aanpakken.

Deze uitdagingen en kansen hebben we vertaald in dit verkiezingsprogramma van het CDA Aalten-Dinxperlo. Een programma dat we met overtuiging hebben opgesteld en waar we in geloven. Met dit programma vertellen we u waar we voor staan en wat wij in de volgende raadsperiode vóór en mét u willen bereiken. Daarbij denken we vooral vanuit kansen voor onze prachtige gemeente, want die liggen er volop.

In dit verkiezingsprogramma hebben we keuzes gemaakt in wat we belangrijk vinden voor de toekomst van onze gemeente en gemeenschap. Keuzes die passen bij onze kernwaarden en visie op de samenleving:

- **Gespreide verantwoordelijkheid:** We doen het samen. Inwoners, verenigingen en organisaties, ondernemers en overheid. De overheid geeft alle mensen en organisaties het vertrouwen dat ze doen wat ze kunnen doen. De inwoner gunt de overheid de ruimte om te doen wat zij moet doen. Vertrouwen staat centraal. We willen geen harde cultuur van controleren en afrekenen.
- **Solidariteit:** We willen dat mensen zich met elkaar verbonden voelen, zodat men elkaar helpt wanneer dat nodig is. De overheid moet de juiste hulp bieden wanneer dat nodig is. Inwoners moeten voelen dat de overheid er voor hen is.
- **Rentmeesterschap:** We leven niet alleen in het nu. We willen dat onze kinderen en kleinkinderen ook goed kunnen samenleven op een fijne plek. Daarom zorgen we voor onze natuur en cultuur, maar ook voor de financiële huishouding. Dat vraagt dat we verder kijken dan ons eigen belang en onze eigen tijd. We beschermen wat van waarde is, om een betere samenleving achter te laten.
- **Publieke gerechtigheid:** De overheid moet betrouwbaar zijn, duidelijke grenzen stellen en zekerheid bieden. We moeten onrecht bestrijden en zorgen voor mensen die kwetsbaar en afhankelijk van anderen zijn.

Vanuit deze kernwaarden en visie hebben we ons ook de afgelopen jaren ingezet om de gemeente Aalten mooier en sterker te maken. Wat hebben we daarbij bereikt? We noemen graag een paar voorbeelden, waar we een belangrijke rol bij hebben gespeeld:

- Het Naoberfonds, waarbij mensen subsidie krijgen om activiteiten te organiseren die goed zijn voor de leefbaarheid binnen onze gemeente
- Mogelijk maken van Campus Beele aan de Industriestraat in Aalten
- Vele vormen van ondersteuning voor mensen met een kleine beurs, voor mensen met schulden en voor mensen die zorg of ondersteuning nodig hebben
- Woningplitsing in het buitengebied
- Behoud van verenigingssubsidies waarbij deze nog slechts één keer in de vijf jaar hoeft te worden aangevraagd.
- De gemeente Aalten behoort tot de gemeenten met de laagste woonlasten
- Realisatie van het kulturhus in Bredevoort
- Realisatie van het kulturhus in Dinxperlo
- Fietsoversteek bij de Slaadijk,
- Verlichting op de Haartseweg
- Renovatie van het Dorpshuus IJzerlo
- Rijhal voor paardensportvereniging Aalten
- Levendig en compact winkelcentrum in Aalten
- Het omgekeerd inzamelen van afval
- Het vinden van een marktpartij die, bij voldoende animo, glasvezel in het buitengebied wil aanleggen
- Inrichting van Sportpark Zuid tot een Vitaal Sportpark
- Sneller ambulancevervoer door samenwerking met Duitsland

De wereld verandert steeds en onze gemeente dus ook. Het CDA Aalten Dinxperlo staat daarom niet stil. Wij zetten ons de komende vier jaar weer vol in voor de inwoners van de gemeente Aalten, zodat mensen graag (komen) wonen, werken en hun vrije tijd in de gemeente Aalten doorbrengen. Met dit verkiezingsprogramma zetten we een krachtige koers om dat te bereiken.

1. Werkgelegenheid en ondernemerschap

Werk is een belangrijke factor in het leven van mensen. Het zorgt voor inkomen, financiële zelfstandigheid en dat je erbij hoort. Niet voor niets is de uitdrukking: het begint met werk! Daarvoor zijn enthousiaste ondernemers nodig. In de gemeente Aalten zijn veel bedrijven en ondernemingen actief. Die zorgen voor ruim 10.000 banen. De werkloosheid in de gemeente Aalten ligt lager dan elders in de regio Achterhoek. We doen het dus goed! Er liggen kansen voor de maakindustrie en dat is mooi. Maar er zijn ook aandachtsgebieden zoals de leegstand van winkelpanden.

Wat vindt het CDA Aalten-Dinxperlo?

Wij dragen ondernemers en bedrijven een warm hart toe. Niet alleen in de agrarische sector, maar in alle sectoren. Zowel in de kernen, als ook in het buitengebied. Werk is leidend! Onze mooie gemeente biedt hiervoor tal van kansen. Ondernemen is geen taak van de overheid, we laten de markt zijn werk doen. Maar we kunnen er wel een ondersteunende rol in spelen. Door een goed vestigingsklimaat te bieden, door actief bedrijven te werven, door goed bereikbaar te zijn en door de positieve punten van gemeente Aalten te promoten. We vinden dat de gemeente hierbij met lef moet handelen en samenwerken binnen en buiten de regio. Het is belangrijk dat er voldoende goed geschoolde arbeidskrachten in onze regio zijn. Mooi dat er kwalitatief goed aanbod is aan onderwijs, zoals het Graafschap college in Doetinchem en de Hogeschool in Bocholt. Met name deze laatste biedt kansen wanneer hieraan meer bekendheid wordt gegeven. Een hbo-opleiding op fietsafstand!

Waar zetten we ons voor in?

1. **Goede bereikbaarheid**, zowel via de weg, het spoor als digitaal. Een mooie ontwikkeling is het doortrekken van de A18 en dubbel spoor tot aan Doetinchem. De eerste stappen hiervoor zijn gezet. Het is belangrijk dat er voldoende budget komt om dit waar te maken. Ook vraagt het om eensgezinde aanpak van de gemeenten in de regio. Daarnaast is een start gemaakt met de aanleg van glasvezel in het buitengebied van de gemeente Aalten. Dit heeft in onze ogen een hoge prioriteit. De bedrijventerreinen moeten natuurlijk ook de mogelijkheid krijgen om op het glasvezelnet aangesloten te worden.
2. **Een fulltime bedrijfscontact-functionaris**, die zich onder meer inzet voor het midden en kleinbedrijf (MKB). Ambtelijk zijn de belangen van het MKB te veel versnipperd binnen de gemeentelijke organisatie. Met een fulltime functionaris ontstaat er meer tijd en een integrale benadering.
3. **Een fulltime ambassadeur** om de gemeente Aalten te promoten bij het bedrijfsleven en mogelijk toekomstige inwoners. Een aanjager voor Werk en Wonen, die denkt in kansen en mogelijkheden. In onze ogen zijn de bedrijfscontactfunctionaris en de ambassadeur geen extra functies, maar kunnen deze ontstaan door een andere wijze van organiseren.
4. **Voldoende bedrijventerreinen in de gemeente Aalten**, door het maken van regionale afspraken. Hierbij zijn behoefte en kansen leidend en niet de regels van de provincie over precieze afmetingen van het terrein. Voor bestaande bedrijventerreinen is het belangrijk dat ze bij de tijd blijven. De gemeente zorgt samen met het bedrijfsleven voor een goede bezetting, inrichting en beheer van de terreinen.
5. **Krachtige kernen** met een passend winkelaanbod en goede aanloopstraten. Meer hierover leest u in het hoofdstuk Krachtige kernen.
6. **Kansen voor ondernemen in het buitengebied**. Voor zover het de belangen van de reeds aanwezige agrariërs en bedrijven niet schaadt, is er wat ons betreft veel mogelijk om nieuwe initiatieven op te starten. De gemeente moet hiervoor ruimte bieden. Dit kan bijvoorbeeld door ruimere bestemmingsplannen of een snelle procedure wanneer wijziging gewenst is.
7. **Een grensoverschrijdend project bij de rivier de Aa-strang Bruggenhutte/Dinxperlo-West**. Dit project kan uit de volgende activiteiten/onderdelen bestaan: veerpontje over de Aa, uitkijktoren, toeristisch fietspad voor bereikbaarheid educatieve watertuin, solarhelling, (symbool)sculpturen e.a.

2. Kansen voor jongeren

Een veelgehoorde kreet is: “De jeugd heeft de toekomst”. Dit is natuurlijk ook zo, zonder jongeren, geen nieuwe generatie. Jongeren willen er graag bij horen en meedoen. Ze willen zelf meebepalen wat ze doen. Bij het opgroeien hoort het opdoen van nieuwe ervaringen, het opzoeken van de grenzen en het aangaan van vriendschappen. Het opvoeden gebeurt niet meer alleen thuis, maar ook op school, in de buurt en via social media. Vanuit de gemeente Aalten wordt met een positieve blik gekeken naar jongeren. Alle jongeren horen erbij en moeten mee kunnen doen. Er wordt ingezet op het vergroten van kansen, in plaats van bestrijden van overlast. Het jeugdbeleid van de gemeente Aalten ondersteunt ouders en jongeren bij vragen op problemen bij de opvoeding zoals het gebruik van social media, gezonde voeding en gamen. Financieel is er hulp voor ouders met een kleine beurs, zodat alle kinderen een zwemdiploma kunnen halen of lid kunnen worden van een (sport) vereniging. Ook voor een fiets of laptop kan een vergoeding worden aangevraagd.

Wat vindt het CDA Aalten-Dinxperlo?

Wij vinden het bijzonder positief dat de gemeente zoveel oog en oor heeft voor de jeugd en zich inspant om iedereen veilig en gelukkig te laten opgroeien. Dat beleid willen we graag voortzetten en waar mogelijk versterken. Wij vinden dat er nog wat meer aandacht mag zijn voor de jongeren tussen de 16-27 jaar. Om hen te (blijven) binden aan onze gemeente moeten we zorgen dat Aalten als woon-, werk- en leeromgeving voldoende uitdagingen en kansen biedt aan deze groep. Belangrijke voorwaarden daarbij zijn: Goed bereikbaar onderwijs, aansluiting bij een vereniging, vriendengroep, keet of club en voldoende interessante activiteiten en evenementen. Verder een goede (digitale)infrastructuur, uitdagende stageplekken en geschikte werkplekken voor jongeren die net van de opleiding af komen. En tot slot een aantrekkelijke woningvoorraad met voldoende betaalbare huur- en koopwoningen.

Waar zetten we ons voor in?

1. **Gratis en passend vervoer** voor kinderen en jongeren die aangewezen zijn op speciaal onderwijs.
2. **Preventie op scholen** over het omgaan met alle uitdagingen die bij het opgroeien horen, zoals alcohol, roken, drugs, voeding, beweging en social media.
3. **Goede en vroeg toegankelijke jeugdhulp** bij opvoedings- gedrags- en leervragen.
4. **Jeugdhulp tot 23 jaar.** De huidige jeugdhulp stopt bij 18 jaar. De praktijk wijst uit dat het voor veel jongeren nog lastig is om dan ineens op eigen benen te staan. Daarom pleiten we voor de mogelijkheid om dit door te zetten tot 23 jaar, waarbij een zorgvuldige overdracht is tussen jeugdhulp en WMO.
5. **Ondersteunen bij door jongeren bedachte initiatieven/activiteiten.** Jongeren kunnen veel zelf en hebben goede ideeën. De gemeente helpt hen om tot daadwerkelijk resultaat te komen.
6. **Tegemoetkoming in de kosten** van bijvoorbeeld lidmaatschappen en schooluitjes voor kinderen en jongeren van ouders met een kleine beurs moet blijven bestaan.
7. **Veilige jongerenketen.** Jongerenketen zijn een belangrijke ontmoetingsplek. De gemeente ondersteunt jongeren hierbij zodat ze samen komen in keten die brandveilig zijn en weten wat de gevolgen van alcohol of drugsgebruik zijn.
8. **Aandacht van een fulltime bedrijfscontact-functionaris** voor het creëren van stage-, afstudeerplekken of werkplekken voor jongeren. De bedrijfscontact-functionaris heeft daarvoor ook goed overleg met zowel het bedrijfsleven als de onderwijsinstellingen in de gemeente Aalten en de regio.
9. **Betaalbare huurwoningen** voor jongeren, met een huurprijs tot € 620,- per maand. We zien dat jongeren vaak flexibele arbeidscontracten hebben, waardoor er behoefte is aan een flexibele woning. Een betaalbare huurwoning past hierbij. Om zowel aanbod te hebben voor de groep onder de 23 jaar als daarboven, is het belangrijk dat er ook echt goedkope woningen onder de € 414,- zijn. We gaan hierover met de woningcorporatie afspraken maken.
10. **Betaalbare koopwoningen** voor jongeren tot € 150.000,-
11. **Starterslening** voor jongeren. Hiermee kunnen jongeren beter gebruik maken van de bestaande woningvoorraad in de gemeente Aalten.
12. **Goede prestatieafspraken maken met woningcorporatie De Woonplaats** om hun focus weer te leggen bij de gemeente Aalten en de Achterhoek.

3. Vitaal oud worden

Vitaal oud worden. Wie wil dat nu niet? In de gemeente Aalten is ruim 21 % van de inwoners ouder dan 65 jaar en dit aandeel zal de komende jaren toenemen. Veel ouderen wonen graag zo lang mogelijk thuis, in hun vertrouwde omgeving. Ze vinden de leefbaarheid in de wijk belangrijk. Een mix van jonge en oude burens, geschikte woningen, een mooie woonomgeving, goede bereikbaarheid en voldoende voorzieningen. Daarnaast speelt de zorg een rol. We zitten in een overgangperiode van de verzorgingsstaat naar de participatiesamenleving. Dat betekent dat we samen de verantwoordelijkheid dragen, ook om de zorg betaalbaar te houden.

Wat vindt het CDA-Aalten Dinxperlo?

De gemeente Aalten is een sociale gemeente. Dat willen we graag zo houden. De participatiesamenleving gaat uit van de kracht van de inwoners. Wanneer die er niet zelf uitkomen, zijn er algemene voorzieningen en vervolgens professionele hulp. Die volgorde onderschrijft het CDA. Wij geloven immers in solidariteit en gespreide verantwoordelijkheid. De oplossing voor vitaal oud worden ligt deels bij een geschikte woning en zorg op maat. Maar andere zaken zijn zeker zo belangrijk. Zingeving, voorzieningen, beweging, ontmoeting, kortom plezier in het leven. Om dat te realiseren met een beperkt budget is samenwerking noodzakelijk. Het begint bij inzicht. Inzicht in wat er al is aan voorzieningen, in de verschillende doelgroepen en de behoeften die leven. Daarna zullen we ook focus moeten aanbrengen. Dé doelgroep ouderen bestaat niet. Er is een groot verschil in leeftijd, gezondheid en mate van zelfstandigheid. Juist voor de kwetsbare ouderen, die niet meer zelf de regie kunnen voeren, moet er goede zorg zijn. Voor anderen kun je je meer richten op bewustwording en voorlichting. In de gemeente Aalten bestaan al diverse goede initiatieven, zoals 'Wonen met een Plus', de dementievriendelijke gemeente, de blijvers-lening en de mogelijkheid voor woningsplitsing, zodat mantelzorgers dicht in de buurt kunnen wonen. Deze positieve aandacht voor vitale ouderen willen we graag voortzetten.

Waar zetten we ons voor in?

1. **Vitaliteit van ouderen.** Wij willen dat partijen in de gemeente Aalten samenwerken om een breed aanbod te bieden, gericht op zingeving, bewegen, bewustwording en voeding. Bewustwording is een langdurig proces en geen kort project. Daarom blijft aandacht hiervoor noodzakelijk.
2. **Stimuleren van samenwerking** op tal van terreinen, zodat er slimme en vernieuwende oplossingen ontstaan. Samenwerking ook tussen mensen en organisaties, tussen professionals en vrijwilligers, tussen formele en informele zorg en tussen de netwerken zelf.
3. **Een centraal informatiepunt, zodat ouderen weten waar je terecht kunt.** Dit kan alleen goed functioneren als de gemeente Aalten goed zicht heeft op het aanbod en de doelgroepen. En dat de gemeente dit weet te vertalen in een passend aanbod aan voorzieningen, diensten en informatie. Met andere woorden: we zetten ons in dat de gemeente Aalten de regierol goed op zich neemt.
4. **Versterken van de positie van mantelzorgers.** Mantelzorgers hebben een belangrijke rol bij het verlenen van zorg. We willen dat ze dit ook vol kunnen houden en willen hun positie daarom versterken. Bijvoorbeeld doordat mantelzorg niet verplicht kan worden gesteld; er zijn grenzen aan wat je als overheid en verzekeraar bij een mantelzorger neer mag leggen. We willen mantelzorgers een duidelijke positie geven bij het bepalen wat er aan zorg of aanvullende ondersteuning nodig is.
5. **Het huidige aanbod aan voorzieningen handhaven en slimmer gebruiken.** De kulturhusen spelen een belangrijke rol in het ontmoeten. Sportaccommodaties zijn noodzakelijk om actief te blijven. Het is belangrijk dat er voldoende middelen beschikbaar zijn om de gebouwen overeind te houden. Die gebouwen moeten we dan zo goed mogelijk gebruiken.
6. **Steun aan het verenigingsleven.** Het CDA vindt dat het verenigingsleven kan rekenen op de steun van de gemeente, omdat ze een belangrijke rol spelen op gebied van beweging, zingeving en ontmoeting.
7. **Een passend woningaanbod,** met voldoende geschikte of geschikt te maken woningen voor ouderen. De huiseigenaren zijn in principe zelf verantwoordelijk voor hun woning. Via goede voorlichting en bewustwording worden inwoners gestimuleerd om hun woning op tijd aan te passen. De woningcorporatie wordt verder uitgedaagd om voldoende geschikte en betaalbare huurwoningen beschikbaar te hebben.

4. Krachtige kernen

De gemeente Aalten is een aantrekkelijke gemeente om in te wonen en te werken en er zijn volop kansen om dat nog verder te versterken. De gemeente bestaat onder meer uit drie krachtige kernen: Dinxperlo, Bredevoort en Aalten. Elke kern heeft een eigen identiteit en kwaliteit. Het is van alle tijden dat de wereld verandert en andere eisen stelt aan de woon- werk- en leefomgeving. Dat is ook nu het geval. Onze winkelkernen zijn daar een voorbeeld van. Winkels krijgen het steeds moeilijker en moeten zich onderscheiden van het aanbod op internet om levensvatbaar te zijn. We zien dat terug in onze winkelstraten. Er is sprake van enige leegstand, daar wordt het straatbeeld niet mooier van. Maar ook wat wonen betreft verandert de vraag. Om jongeren en starters meer mogelijkheden te bieden om in onze gemeente te blijven wonen is er behoefte aan betaalbare huur- en koopwoningen. Daarnaast zullen we aandacht moeten hebben voor passende woningen en woonvormen voor ouderen.

Wat vindt het CDA Aalten-Dinxperlo?

De ontwikkelingen om ons heen maken keuzes en actie noodzakelijk. Als we juist handelen, dan versterken we wat we al hebben. Doen we niets, dan werkt het tegen ons en komen we in een negatieve spiraal. Dat willen we niet. Het CDA wil daarom verder investeren in de kernen en de centra. Dan doen we vanuit een allesomvattend plan, samen met de middenstand en met belanghebbenden. Geen onsamenhangende ingrepen wat ons betreft. We sturen op concentratie in compacte en krachtige centrumgebieden. Dat betekent dat de winkelstraten in de buitenring van de winkelcentra langzamerhand gaan veranderen naar woonstraten. Wat we ook heel belangrijk vinden, is het binden van jongeren aan onze mooie gemeente. Dat vraagt om aanpassing van het woningaanbod. Daar zetten we op in.

Waar zetten we ons voor in?

1. **Stimuleren van aanpassing van functies in de buitenring van de winkelkernen**, ook als die tijdelijk is. Bijvoorbeeld van winkels naar woonruimte. We zetten ons in voor een soepele toepassing van de regels.
2. **Een 'ruimtelijke kwaliteit'-fonds** inrichten, onder meer voor de versterking van de kernen in onze gemeente. Hiermee geven we een prikkel aan eigenaren om leegstaande panden een nieuwe bestemming te geven of indien nodig te slopen. Ook kunnen we dit fonds inzetten om winkeliers te ondersteunen bij een verhuizing van de buitenring naar de kern van het winkelgebied.
3. **Minder leegstaande panden**. Om verpaupering te voorkomen wil het CDA de leegstand van commerciële panden onaantrekkelijk maken voor de eigenaren. We onderzoeken de mogelijkheid voor leegstandsbelasting, bijvoorbeeld als een pand langere periode niet in gebruik is. Deze opbrengsten storten we in het ruimtelijke kwaliteit-fonds.
4. **Een actieve centrum-manager**, die zorgt dat we met elkaar slagvaardig optreden en die alle belanghebbenden bij de les houdt op gebied van kwaliteit, functionaliteit, uitstraling en aantrekkelijkheid.
5. **Verbeteren entree van het centrum van Aalten**. Het CDA heeft zich ingezet op het aanpakken van het centrum van Aalten. Dat heeft een mooi resultaat opgeleverd. Nu gaan we voor de volgende stap; het aanpakken van de entree van het Aaltense centrum; de Dijkstraat, Hogestraat en de Kattenberg. Ook de herontwikkeling van bijvoorbeeld het stationsgebouw hoort hierbij.
6. **Versterken centrum van Dinxperlo**. Het CDA heeft zich hard ingezet voor een supermarkt in Dinxperlo. Nu is het zaak om samen met de plaatselijke middenstand een plan te maken om eenheid en uitstraling van het Dinxperlose centrum verder te versterken.
7. **Dinxperlo verdient een goede entree** van het dorp, met toegangswegen zonder flessenhalzen. Wij willen dit in het bovenstaande plan betrekken. Daar hoort ook de verbetering van de weg langs de Sniijders Veerbeek bij en een investering in de uitstraling en kwaliteit van andere toegangswegen.
8. **Herbestemmen van gebouwen in kleine goedkope woningen**. Het CDA stimuleert actief herbestemming van leegstaande gebouwen, zoals het gebouw Aladon (de voormalige Magnoliaschool). We onderzoeken daarnaast of we ook met tijdelijke bestemmingen van gebouwen en gronden nieuwe en flexibele oplossingen kunnen bieden.
9. **Experimenteren met nieuwe woonconcepten**. Om jongeren binnen de kern snel geschikte en betaalbare woonruimte te geven gaan we experimenteren met nieuwe woonconcepten. Een voorbeeld daarvan is het realiseren van een aantal tijdelijke woningen, die snel en gunstig kunnen worden neergezet. Dat maakt een mooie en laagdrempelige instap in de woningmarkt mogelijk. We zoeken daarbij de samenwerking met woningcorporaties.
10. **Behouden van beeldbepalende en kenmerkende gebouwen**. In de komende jaren verliezen religieuze gebouwen mogelijk hun functie. Vaak zijn dat ook beeldbepalende gebouwen met een waardevolle geschiedenis. Het CDA zet zich in voor behoud van deze panden, zoals dat bijvoorbeeld ook met de kerk van de Nederlandse Protestantenvond in Dinxperlo is gebeurd.

5. Leefbare buurtschappen en buitengebied

De gemeente Aalten heeft een prachtig buitengebied, waar bijzondere natuurwaarden hand in hand gaan met agrarische, economische en recreatieve functies. In dit landschap liggen de buurtschappen en verspreide woningen. Een mooie menging van functies met een grote onderlinge afhankelijkheid. Maar dit is ook kwetsbaar. Toenemend toerisme en de ontwikkelingen in de agrarische sector vragen aandacht om elkaar niet te hinderen maar te blijven versterken. In dit landschap nemen de buurtschappen een bijzondere plek in; Barlo, de Haart, Dale, 't Klooster, IJzerlo, Lintel, de Heurne (Aalten) en De Heurne (Dinxperlo). De uitdaging hier ligt in het behouden van een evenwichtige bevolkingsopbouw. Aan de ene kant is er sprake van 'dubbele vergrijzing': ouderen blijven langer zelfstandig wonen en de levensverwachting neemt toe. Aan de andere kant is er onvoldoende aanbod van betaalbare woningen om jongeren/starters in de buurtschappen een kans te geven. Deze beweging heeft directe gevolgen voor de scholen en het verenigingsleven.

Wat vindt het CDA Aalten-Dinxperlo?

Het CDA voelt zich als partij verbonden met de buurtschappen en het buitengebied. Het is een prachtig gebied, vol met kansen en mensen die deze kansen willen grijpen. Wij zijn ons ervan bewust dat er een balans nodig is tussen agrarische bedrijven, woningen, toerisme, recreatie en natuur. Wij zetten ons in voor die balans en gaan samen op zoek naar mogelijkheden om het buitengebied en de buurtschappen verder te versterken. Daar profiteren we uiteindelijk allemaal van. Samen staan we sterker.

Waar zetten we ons voor in?

1. **Goede nieuwe invulling van het terrein van het asielzoekerscentrum in Barlo.** Het asielzoekerscentrum in Barlo gaat haar deuren definitief sluiten. Het CDA zet zich in voor een zinvolle en duurzame bestemming van de locatie, passend bij de omgeving en bij de maatschappelijke behoefte. Het buurtschap Barlo en de direct omwonenden geven wij daarin een belangrijke stem.
2. **Een 'ruimtelijke kwaliteit'-fonds,** onder meer voor de versterking van het buitengebied en de verandering van functies. Hiermee geven we een prikkel aan eigenaren om overtollige gebouwen een nieuwe bestemming te geven of te slopen.
3. **Voldoende aanbod van betaalbare huur- en koopwoningen** is belangrijk om de buurtschappen en het buitengebied leefbaar te houden. De mogelijkheid tot woningsplitsing van grote panden is vooral door het CDA in 2017 behouden en uitgebreid, maar we blijven kritisch kijken of het op deze wijze goed genoeg geregeld is. Woningbouw in de buurtschappen blijft onze aandacht houden, er moet plek zijn voor jongeren en starters. Dit alles moet wel passen bij de totale behoefte aan woningen, die we voor de komende jaren in onze gemeente verwachten.
4. **Soepeler omgaan met bouwblokken in bestemmingsplannen** bij nieuwbouw of aanbouw in het buitengebied. We sturen liever op ruimtelijke kwaliteit en het te bouwen volume of de afmeting, dan op de exacte locatie.
5. **De gemeente als actieve gesprekspartner** die meedenkt, mee ontwikkelt én belanghebbenden bij elkaar brengt. Voor belangenverenigingen van buurtschappen en buitengebied moet er één duidelijk aanspreekpunt bij de gemeente zijn, die de situatie in de buurtschappen goed kent en die helpt om oplossingen te vinden.
6. **Bereikbaarheid** is van levensbelang voor buurtschappen en buitengebied. Het CDA blijft zich hiervoor inzetten. Iedereen moet kunnen beschikken over een snelle internetverbinding. Maar ook via de weg moet het buitengebied goed bereikbaar zijn. Wij gaan onderzoek doen naar hoe dat verbeterd kan worden. Buurtbus en deel-auto zijn daar voorbeelden van, evenals grensoverschrijdende ambulancezorg.
7. **Toerisme en recreatie** zijn belangrijke economische dragers voor het buitengebied. Waar mogelijk en gewenst werken wij mee aan nieuwe initiatieven en uitbreidingsplannen. Dat geldt ook voor andere economische functies. Daarbij moeten we waken voor de balans tussen recreatie, natuur, wonen en agrarische functies.
8. **Openhouden van scholen** in buurtschappen is ons streven, waarbij de kwaliteit van onderwijs bepalend is. Samenwerking met de ouders van die leerlingen is daarbij noodzakelijk.
9. **Veiligheid voor weggebruikers verbeteren.** Doordat de landbouwvoertuigen steeds groter worden, ontstaan soms gevaarlijke situaties op de binnenwegen. We starten een onderzoek naar de meest onveilige wegen om te kijken wat er kan worden verbeterd. Daarbij willen we dat de meest gevaarlijke situaties snel opgepakt worden.
10. **Slim omgaan met zandwegen.** Zandwegen zijn waardevol onderdeel van ons coulisselandschap. Maar soms verandert de feitelijke functie van een zandweg. Zo zijn bijvoorbeeld de Hollenberg en de Grevinkweg inmiddels toegangswegen voor meerdere woningen geworden. Hier willen we de stofoverlast waar mogelijk tegengaan door het aanbrengen van natuurlijke verhardingsmaterialen.

6. Sport, cultuur en verenigingen

De gemeente Aalten kent een rijk verenigingsleven, prima sportfaciliteiten en een gevarieerd aanbod aan culturele voorzieningen. Het zit hier in de genen om samen dingen te organiseren en te ondernemen. Tegelijkertijd geven verenigingen ook het signaal af dat het ingewikkelder wordt om alles in stand te houden. Zo is het soms lastig om voldoende gemotiveerde vrijwilligers te krijgen. Voor korte projecten lukt dat nog wel, maar voor regelmatige inzet en voor bijvoorbeeld bestuursfuncties is minder belangstelling. Het is niet meer vanzelfsprekend dat mensen een deel van hun tijd besteden aan het runnen van een club. Ook baart de toenemende regeldruk zorgen. Het wordt steeds lastiger om aan alle eisen te voldoen en soms leidt dat tot hoge kosten. Voorbeeld is de toenemende veiligheidseisen bij evenementen. De beeldvorming ontstaat dat de overheid zich meer en meer terugtrekt en vooral stuurt op het vermijden van risico's.

Wat vindt het CDA Aalten-Dinxperlo?

We koesteren het aanbod van sport en cultuur én de verenigingen/stichtingen die dit mogelijk maken. Het is een belangrijke bouwsteen van onze gemeenschap, het verbindt mensen en geeft kleur aan onze samenleving. Anders gezegd: verenigingen zijn het cement van onze samenleving. Dat belang neemt in onze ogen alleen maar toe. Het CDA heeft haar wortels in het verenigingsleven. We hebben oog en oor voor de uitdagingen van deze tijd en ondersteunen waar dat kan. De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat de ruimte om dat met financiële middelen te doen niet bepaald toeneemt. De gemeente krijgt steeds meer taken en steeds minder geld. Maar de mogelijkheden om verenigingen en stichtingen te ondersteunen gaan gelukkig veel verder dan met geld alleen. Wij vinden dat de gemeente het hen makkelijker kan en moet maken.

Waar zetten we ons voor in?

1. **Een duidelijk aanspreekpunt** voor verenigingen, een centraal loket waar alle verenigingen terecht kunnen met hun vragen en die verenigingen voortvarend en met begrip helpt om hun weg te vinden. Op vragen moet snel een duidelijk antwoord kunnen komen.
2. **Investeren in de relatie met het verenigingsleven.** Gemeente en verenigingen hebben belang bij een goed en constructief contact. Dat is een verantwoordelijkheid van beide kanten. Het CDA wil dat de gemeente regelmatig verenigingen bezoekt om te weten wat er speelt, ook als er geen directe aanleiding toe is.
3. **Onderzoek naar praktische ondersteuning.** Elke vereniging moet nu zelf het wiel uitvinden en zaken organiseren. We gaan onderzoeken of de gemeente zaken bij elkaar kan brengen, zodat meerdere verenigingen hiervan gebruik kunnen maken. Bijvoorbeeld een groep verkeersregelaars, een vrijwilligerspool of een centrale voorraad dranghekken. Maar wellicht kunnen we ook helpen bij het opzetten van centrale diensten voor ledenadministratie en financiële administratie. Figulus vervult hierin al een rol, maar wij willen dit verder versterken.
4. **Uitbreiden van het Naoberfonds,** zodat verenigingen en stichtingen hier ook gebruik van kunnen maken. Bovendien willen wij dit idee uitrollen naar onze Achterhoekse buurgemeenten, zodat we samen grens overstijgende projecten mogelijk kunnen maken. (Het Naoberfonds is een fonds waarbij inwoners subsidie kunnen krijgen voor activiteiten die de leefbaarheid bevorderen).
5. **Minder regeldruk voor verenigingen en evenementen.** Wij willen met de stofkam door de regels, om dubbelingen en tegenstellingen eruit te halen. We wensen meer samenhang. Bovendien willen we met verstand blijven kijken naar nut en noodzaak van regels en voorschriften.
6. **Versterken van de samenwerking.** Het CDA ondersteunt verenigingen bij het zoeken naar onderlinge samenwerking en mogelijkheden om elkaars faciliteiten te gebruiken.
7. **Ondersteunen van omniverenigingen.** Verenigingen die meer dan '1 tak van sport' aanbieden zijn in opkomst. Deze zogenaamde omniverenigingen bieden meerdere voordelen. De verschillende sporten blijven bestaan, mensen hebben meer keuze en er zijn minder vrijwilligers nodig voor bestuursfuncties. Het CDA ondersteunt initiatieven waarbij verenigingen zich willen omvorm tot omniverenigingen.
8. **Veilig van en naar sportaccommodaties kunnen komen.** Bij sportaccommodaties is vaak sprake van een piek, waardoor veel gebruikers tegelijkertijd aankomen of vertrekken. Het CDA blijft kritisch kijken naar de inrichting en veiligheid van het openbare gebied rond sportaccommodaties. Waar nodig zetten we ons in voor aanpassing.
9. **Ondersteunen en stimuleren van maatschappelijke initiatieven,** voor zover deze natuurlijk niet haaks staan op regelgeving en gemeentelijke uitgangspunten. Regels mogen deze initiatieven niet onnodig belemmeren.
10. **Iedereen moet kunnen meedoen.** Het CDA is van mening dat sport, cultuur en vrijetijdsbesteding voor iedereen bereikbaar moet zijn, ook financieel. Het participatiefonds kan hierbij ondersteunen.

7. Een helpende hand voor wie dat nodig heeft

In de gemeente Aalten wonen veel mensen die weinig anders met de gemeente van doen hebben, dan het af en toe aanvragen of verlengen van hun paspoort. Er zijn echter ook mensen die het financieel of psychisch niet geheel zelfstandig redden. Deze mensen kunnen een beroep doen op de gemeente. De gemeente Aalten is in 2017 uitgeroepen tot "Gouden Sociale Gemeente". De keuze viel op de gemeente Aalten door drie punten. Ten eerste haar open en stimulerende houding, ten tweede door het investeren in het sociale netwerk en tot slot doordat de gemeente het belang van de inwoners boven het belang van de organisaties stelt. De gemeente heeft een uitgebreid armoedebeleid met maatwerk. In Nederland hebben gemiddeld 40 op de 1.000 mensen een uitkering en leeft 6,5% van de kinderen in armoede. In de gemeente Aalten heeft 20 op de 1.000 mensen een uitkering en leeft 3% van de kinderen in armoede.

Wat vindt het CDA Aalten-Dinxperlo?

Het CDA wil het sociale beleid graag voortzetten en streeft daarbij wat armoede betreft naar nog lagere cijfers. In onze visie is het belangrijk dat iedereen werkt of een andere zinvolle dagbesteding heeft. We streven ernaar dat mensen zich veilig en tevreden voelen. Dat is in eerste instantie een verantwoordelijkheid van de mensen zelf met hun eigen netwerk. Maar wanneer dat niet lukt, zijn er algemene voorzieningen of in de laatste plaats professionele hulp. Het CDA wil dat de gemeente Aalten iedereen bereikt die hulp nodig heeft. Ook de mensen die niet van zich laten horen, of niet weten hoe het moet. De gemeente moet daarbij hulp bieden die de persoon echt helpt, maatwerk dus. In de zoektocht naar de beste hulp vinden we twee zaken belangrijk. Ten eerste dat mensen zelf de regie mogen houden. En ten tweede dat ze keuzevrijheid hebben, waarbij ze zowel de hulpverleningsinstantie kunnen kiezen als de manier waarop het wordt gefinancierd.

Waar zetten we ons voor in?

1. **Goed bereikbaar klant contactcentrum van de gemeente**, waarbij mensen vlot en goed worden geholpen. Met ruime openingstijden en zowel telefonisch als digitaal goed bereikbaar. Met een benadering waarbij mensen zich vertrouwd en veilig voelen.
2. **Goede en beschikbare zorg** op alle mogelijke terreinen. De gemeente biedt een breed aanbod en is goed op de hoogte van de vraaggerichtheid en de kwaliteit van organisaties.
3. **Voldoende keuzevrijheid uit zorginstanties**. Tegen de landelijke trend in, mogen inwoners kiezen van welke organisatie ze de benodigde zorg willen ontvangen. Dat werkt prima en dat willen we zo behouden.
4. **Keuzevrijheid van financieringsvorm**. Mensen kunnen kiezen uit een persoonsgebonden budget (PGB) of zorg in natura (ZIN). Deze keuzevrijheid gaan we niet wegbezuinigen.
5. **Inzetten op preventie**, zodat heftige problematiek zoveel mogelijk voorkomen wordt.
6. **Zoveel mogelijk mensen aan werk helpen**. Hiervoor lobbyen bij bedrijven en deze tegelijkertijd ondersteunen bij het regelen van alle verplichte zaken rondom het aannemen van mensen vanuit de participatiewet. De gemeente vervult hierbij een voorbeeldfunctie. De bedrijfscontact-functionaris kan hierbij ook een belangrijke rol spelen, net zoals bijvoorbeeld Laborijn.
7. **Iedereen actief**. Mensen die niet werken de mogelijkheid bieden en actief stimuleren om vrijwilligerswerk te doen, met als doel dat iedereen een zinvolle dagbesteding heeft. Zo kan eenzaamheid voorkomen worden en doet men werkritme op.
8. **Een actieve vraagbaak** zijn voor mensen die het financieel moeilijk hebben, of hun financiële situatie niet overzien. Hen verder helpen, zodat de mensen beter met hun financiën leren omgaan en (grotere) problemen worden voorkomen, of worden opgelost.
9. **Proactieve houding van de gemeente**. Zorgen dat de financiële ondersteuning die mensen met een kleine beurs kunnen krijgen, ook daadwerkelijk aangevraagd en geregeld wordt. Zo krijgt iedereen binnen de gemeente Aalten de mogelijkheid om sociale activiteiten te ondernemen. Het participatiefonds met een tegemoetkoming in de kosten van bijvoorbeeld lidmaatschappen en schooluitjes voor kinderen en jongeren van ouders met een kleine beurs moet blijven bestaan.

8. Grensoverschrijdend samenwerken

We leven in de gemeente Aalten natuurlijk niet op een eiland. De gemeente maakt onderdeel uit van de regio Achterhoek en aan de Duitse grens. We maken gebruik van elkaars voorzieningen, zoals het Streekziekenhuis in Winterswijk en het overdekte winkelcentrum in Bocholt. De gemeente Aalten werkt al volop samen met de regio Achterhoek, Bocholt, Kreis Borken en de provincie Gelderland.

De landelijke overheid stuurt op het fuseren van kleine gemeenten, om zo de kennis en bestuurlijke daadkracht te vergroten. Vanuit de lokale samenleving is verdere vergroting van gemeenten vaak niet gewenst, omdat men zich dan niet meer herkent in het beleid of betrokken voelt bij de gemeente. De opgave is om hierin een balans te vinden.

Wat vindt het CDA Aalten Dinxperlo

We vinden grensoverschrijdend samenwerken heel belangrijk. Het is niet meer weg te denken en er liggen vele kansen voor werk, opleiding of het vergroten van de afzetmarkt. Vanuit het CDA zijn we actief in meerdere (eur)regionale verbanden. Op dit moment wordt de samenwerking in de (eur)regio vaak vormgegeven per onderwerp of met een enkele partij. Wij zijn voorstander van een meer integrale benadering. We willen werken aan een sterke en daadkrachtige regio Achterhoek met slagkracht. Hier is op meerdere terreinen nog veel te verbeteren en voordeel te behalen. Bijvoorbeeld op gebied van duurzame energie, bereikbaarheid en het sociale domein. Een sterke regio Achterhoek die eenheid uitstraalt en meer bevoegdheid heeft, staat sterker bij de provincie en andere partijen. We willen minder praten en meer resultaten behalen, die voelbaar zijn voor onze inwoners.

Waar zetten we ons voor in?

1. **Bestuurlijke en uitvoerende structuur van de huidige Regio Achterhoek aanpassen aan een nieuwe vorm.** Onze regio kent inmiddels veel regionale samenwerkingsverbanden en praatgroepen, gericht op het versterken van de positie van de Achterhoek. Deze verbanden zijn vooral bedoeld om af te stemmen en te coördineren, maar hebben uit zichzelf weinig of geen bevoegdheid. We zijn voorstander van het versterken van de Achterhoek, maar we zijn kritisch op de effectiviteit van deze organen en op de behaalde resultaten. Zeker in verhouding met de tijd die we er met elkaar aan besteden. We willen onderzoeken of we deze verbanden kunnen vervangen door een daadkrachtige structuur met bevoegdheid. De raadsleden hebben hierbij een belangrijke rol.
2. **Samen sterker optreden.** We willen dat de Regio Achterhoek het meer voor het zeggen krijgt, in plaats van de Provincie Gelderland. Dat vraagt van de onderlinge gemeente om een balans te zoeken tussen geven en nemen. We houden het belang van Aalten hierbij wel scherp in het oog, om te zien of de weegschaal in balans blijft.
3. **Verhogen van de deskundigheid van de gemeentelijke organisatie door samenwerking.** We streven naar de oprichting van een pool van deskundigen in de regio, omdat de gemeente niet alle specialistische taken zelf kan uitvoeren of daar zelf te weinig mankracht voor heeft.
4. **Oprichten van Achterhoekfonds,** 1 euro per inwoner om samen met onze buurgemeenten projecten op te zetten voor cultuur en sport. Dit zou een mooie aanvulling op ons Naoberfonds zijn.
5. **Goed inspelen op Duits als buurtaal.** Kennis van de Duitse taal is belangrijk om aansluiting te zoeken bij de arbeidsmarkt over de grens of zaken te doen met Duitsland. We stimuleren dat Duits meer in basis-, voortgezet- en praktijkonderwijs wordt onderwezen in plaats van Frans.
6. **Investeren in een goede relatie.** We zien veel kansen over de grens. Daarom willen wij uitwisseling tussen scholen/kinderen, verenigingen en bedrijven actief promoten. Contacten leggen is belangrijk, want onbekend maakt onbemind.
7. **Fachhochschule (goede hbo-school) in Bocholt promoten** samen met voortgezet onderwijs. Dit is een hogeschool op fietsafstand, waardoor jongeren de kans krijgen om hier te studeren en niet uit de regio hoeven te vertrekken.
8. **Verbinding met Duitsland stimuleren.** Er wordt momenteel een proef gedaan met grensoverschrijdend openbaar vervoer tussen Nederland en Duitsland. Deze proef loopt tot eind 2017. Wij zetten ons in voor intensief gebruik van deze lijnen, desnoods met een verruiming van de proefperiode, om permanente verbindingen te realiseren.

9. Duurzaamheid en circulaire economie

Duurzaamheid is een breed begrip. In dit hoofdstuk gaat het vooral om goed omgaan met het milieu en welke kansen dit oplevert. Om te voorkomen dat de aarde te veel opwarmt, zijn er internationaal afspraken gemaakt in het akkoord van Parijs. Dit lijkt misschien een ver-van-je-bed-show, maar het akkoord heeft ook gevolgen voor de gemeente Aalten. Als we de planeet bewoonbaar willen houden, zal iedereen hieraan een bijdrage moeten leveren. Het gaat om twee grote veranderingen:

- a) De overgang van het gebruik van fossiele brandstoffen naar hernieuwbare energie. We gaan dus van bijvoorbeeld olie en gas, naar energiebronnen zoals de zon en de wind. Dit wordt de *energietransitie* genoemd.
- b) Het hergebruiken van producten, grondstoffen en ruimte. Dit wordt de *circulaire economie* genoemd.

In de gemeente Aalten zie je de circulaire economie bijvoorbeeld terug in het omgekeerd afval inzamelen. Afval dat hergebruikt kan worden is een grondstof voor nieuwe producten. Alleen voor het afval dat niet hergebruikt kan worden betaal je nog een extra tarief. Berekeningen volgens het Gelders Energie Akkoord geven aan dat de economische opbrengst door alle duurzaamheids-projecten binnen 5 en 10 jaar groter zullen zijn dan de opbrengst in de gehele toeristische sector in Gelderland bij elkaar. De aandacht voor de planeet levert dus niet alleen een beter milieu op, maar is ook goed voor de portemonnee. Dit zal veel nieuwe banen creëren, wat kansen biedt voor de regio Achterhoek.

Wat vindt het CDA Aalten Dinxperlo

Voor het CDA is "Rentmeesterschap" een kernbegrip. Om onze wereld op een goede manier door te geven aan onze kinderen, moeten we goed zorgen voor onze leefomgeving. We onderschrijven de ambitie om in 2030 te komen tot een energieneutrale regio Achterhoek. Dat is al over 12 jaar! Vanuit ons vertrouwen in de samenleving, denken we dat de veranderingen het beste kunnen worden vormgegeven door in te zetten op initiatief van bewoners en bedrijven, door te informeren, verleiden en stimuleren in plaats van verplichten via wet en regelgeving. Toch is er ook het besef dat er soms nog een extra zetje nodig is vanuit de overheid om de volgende stap te zetten. Windenergie, zonne-energie, biomassa en aardwarmte, alle vormen zullen nodig zijn om tot een energieneutrale samenleving te komen. We sluiten op voorhand geen vormen uit. De ontwikkelingen gaan snel. Zowel op technisch gebied, maar ook hoe inwoners tegen duurzaamheids-maatregelen aan kijken. We vinden het belangrijk om telkens weer te kijken hoe het beter kan. We nemen als CDA een positieve grondhouding aan bij duurzaamheidsmaatregelen en zetten ons in voor experimenten.

Waar zetten we ons voor in?

1. **Regionaal plan om tot een energieneutrale regio Achterhoek te komen in 2030.** Er zijn veel verschillende acties gaande in de Achterhoek, waarbij de samenhang of onderlinge afstemming soms ontbreekt. Een voorbeeld is het idee van de gemeente Winterswijk om windmolens in het grensgebied tussen Winterswijk en Bredevoort te plaatsen, terwijl daar binnen de gemeente Aalten geen draagvlak voor is. Wij willen inzetten op een goed regionaal afgestemd plan om te komen tot een energieneutrale Achterhoek in 2030 met meerdere alternatieven. Een plan dat wordt opgesteld met een regionaal team van deskundigen, dat toekomstgericht is, met de nieuwste technieken. Zodat de inwoners concreet weten wat voor hen van belang gaat worden.
2. **Het Duurzaamheidsloket**, een centraal punt waar inwoners/bedrijven terecht kunnen voor energie-en verduurzamingsvraagstukken, krijgt een vaste en zichtbare plek bij de gemeente. Het CDA wil dat de gemeente de mogelijkheden van dit loket meer onder de aandacht brengt.
3. **Stimuleren van energiebesparende maatregelen door proactieve voorlichting en innovaties.** Er is een wettelijke regel (het Activiteitenbesluit), die bedrijven en instellingen verplicht om energiebesparende maatregelen te nemen. Dit geldt voor gebouwen met een energieverbruik boven een bepaalde waarde. Wij willen dat de gemeente, samen met de omgevingsdienst, alle bedrijven en instellingen helpt om energie te besparen. Niet alleen voor gebouwen waar dat nu al voor verplicht is. Dat kan ook financieel interessant zijn, want sommige maatregelen verdienen zich snel terug. De gemeente onderzoekt daarnaast hoe energiebesparende maatregelen verder gestimuleerd kunnen worden, bijvoorbeeld door (tijdelijke) verlaging of kwijtschelding van de OZB-belasting.
4. **De gemeente neemt haar voorbeeldrol serieus.** Gemeentehuis, scholen en andere gebouwen die gemeentelijk bezit zijn, worden duurzaam gemaakt binnen afzienbare tijd en als een gebouw wordt opgeknapt. Een deel van de gemeentelijke reserves kunnen hiervoor tijdelijk worden ingezet. De jaarlijkse kostenbesparing qua energie kan weer worden teruggestort bij de reserves.
5. **Het verstrekken van duurzaamheidsleningen onder gunstige voorwaarden.** De lening niet afhankelijk maken van leencapaciteit maar baseren op de terugverdien capaciteit door de energiebesparing, deze regelingen ook voor klein zakelijk vastgoed beschikbaar stellen.
6. **Actief experimenteren.** Wij vinden dat het verduurzamen van woningen aantrekkelijk moet zijn voor eigenaren. Wij willen laten onderzoeken of we dit kunnen bereiken via gemeentelijke belastingen of heffingen.

Hoe duurzamer je woning, hoe minder belasting of heffing. Eventueel is Aalten hier landelijk een voorloper in. Andere ideeën zijn de realisatie van een waterstof-tankstation binnen de regio, de invoering van een verwijderingsbijdrage of leegstandsheffing op gebouwen om hergebruik te stimuleren, flexibele bestemmingen, splitsen en ontsplitsen van gebouwen om nieuwe woonconcepten mogelijk te maken. We zetten dus in op een creatieve geest, meedenken in mogelijkheden, buiten de gebaande paden treden en dit positief benaderen.

7. **Geen milieubelastende bestrijdingsmiddelen** bij het groenonderhoud, ook al kost dat wat meer.
8. **Duurzaamheid wordt een belangrijk keuze criterium bij de aanbesteding en inkoopbeleid.** Het CDA is er voorstander van dat de gemeente kiest voor Maatschappelijk Verantwoord Inkopen boven de Laagste Prijs Inkopen.
9. **Voortzetten van het omgekeerd afval inzamelen**, waarbij het ophalen van de containers steeds verder wordt afgestemd op de aanlevering van afval door de inwoners. Zo is het aanbod van plastic zo groot, dat de oranje container vaker opgehaald moet worden, dan nu het geval is.

De 20 belangrijkste punten op een rij

1. **Goede bereikbaarheid**, zowel over de weg, via het spoor, als digitaal. Het gaat hierbij om regionale zaken, zoals het doortrekken van de A18 en dubbel spoor in de regio, het aanleggen van glasvezel in het buitengebied en bedrijventerreinen. Maar ook dichtbij huis. Het verbeteren van de entree van Dinxperlo, de omgeving van het station in Aalten, onderzoeken of de veiligheid van buitenwegen beter kan en het verharderen van verschillende zandwegen die inmiddels woonstraten zijn geworden.
2. **Verbetering van de verbinding met het bedrijfsleven** door de fulltime inzet van een bedrijfscontactfunctionaris.
3. Promoten van de kansen en mogelijkheden binnen de gemeente Aalten door **een ambassadeur**, om bedrijven en nieuwe inwoners aan te trekken.
4. **Gratis en passend vervoer voor jongeren die op speciaal onderwijs zijn aangewezen.**
5. **Goede en vroeg toegankelijke jeugdhulp** die niet stopt bij 18 jaar, maar doorloopt tot 23 jaar.
6. **Voldoende betaalbare huur- en koopwoningen voor zowel jongeren als ouderen.** We dagen de woningcorporatie uit om het vizier meer op de gemeente Aalten te richten. We maken het mogelijk om nieuwe woonconcepten te introduceren en oude panden te hergebruiken.
7. **Op peil houden van de voorzieningen**, zodat kernen vitaal blijven. Goede sportvoorzieningen, mooie ontmoetingsplekken als kulturhusen, kwalitatief goede scholen. Dat is belangrijk voor al onze inwoners!
8. **Inzet op vitaliteit van ouderen**, door de regiefunctie van de gemeente goed in te vullen, slimme samenwerkingen te stimuleren en een centraal informatiepunt te organiseren.
9. **Compacte en krachtige winkelkernen.** Door het aanpassen van de aanloopstraten in Aalten en een verbetering van de entree en het centrum in Dinxperlo.
10. **Verandering faciliteren** door de introductie van een **fonds voor Ruimtelijke kwaliteit**. Hieruit kunnen middelen geput worden om de gewenste verandering in de gebouwde omgeving te stimuleren. Dit kan zowel in het buitengebied zijn als in de kernen, soms door sloop maar ook door nieuwe invullingen. Het fonds wordt o.a. gevuld door de invoering van **een leegstandsbelasting en een kleine verwijderingsbijdrage bij nieuwbouw**. Deze willen we invoeren om eigenaren van leegstaande panden bewust te maken van het maatschappelijk effect van de leegstand en hen stimuleren om de leegstaande panden aan te pakken.
11. De gemeente moet een **actieve gesprekspartner** zijn voor belangenverenigingen van buurtschappen en ondernemers in het buitengebied. Een gesprekspartner die meedenkt, mee ontwikkelt én belanghebbenden bij elkaar brengt. Een aanspreekpunt die de situatie in de buurtschappen goed kent en die helpt om oplossingen te vinden.
12. **Kwaliteit in het buitengebied.** Het CDA wil bij nieuwbouw of aanbouw in het buitengebied soepeler omgaan met bouwblokken in de bestemmingsplannen. We sturen liever op ruimtelijke kwaliteit en volume dan op de exacte locatie. Bij het opnieuw invullen van het AZC-terrein in Barlo willen we dat de inwoners van Barlo een actieve rol krijgen.
13. **Ondersteunen van het verenigingsleven.** Met een centraal contactpunt bij de gemeente, die constructief meedenkt, het mogelijk maken van collectieve voorzieningen en het verminderen van de regeldruk.
14. **Iedereen moet mee kunnen doen.** Sport, cultuur en vrijetijdsbesteding **moet voor iedereen bereikbaar** zijn, ook financieel.
15. **We zetten in op preventie en kwalitatief goede zorg.** Inwoners van de gemeente Aalten hebben keuzevrijheid in zowel de zorgorganisatie als de wijze waarop het gefinancierd wordt.
16. **Samenwerking in de Achterhoek versterken.** Door te kijken naar een nieuwe bestuursstructuur die doortastend kan optreden maar ook democratisch goed in elkaar steekt. Samen staan we sterker, door meer te kijken naar wat ons verbindt, dan de verschillen te benadrukken.
17. **Kwaliteit en kennis van de gemeentelijke organisatie verder versterken**, door het creëren van een pool van specialistische functies, zodat we alle benodigde kennis snel in kunnen schakelen.
18. **Verhogen van de inzet op duurzaamheid.** We geven als gemeente het goede voorbeeld door ons eigen vastgoed energiezuiniger te maken. We stimuleren inwoners van de gemeente Aalten om dit ook te doen en faciliteren hen met een duurzaamheidslening. We maken prestatieafspraken met de woningcorporaties om de huurwoningen aan te pakken. We zijn creatief en denken met een positieve grondhouding buiten de gebaande paden wat er allemaal mogelijk is en zetten dit om in daden.
19. **Zorg om het milieu.** We zetten het beleid rondom het scheiden van afval voort en zorgen dat de oranje containers vaker worden opgehaald. De gemeente zal zonder milieubelastende bestrijdingsmiddelen het groenonderhoud uitvoeren.
20. **Grensoverschrijdend samenwerken.** We doen actief mee aan het versterken van de grensoverschrijdende samenwerking. Zowel in de regio als euregionaal. Daarmee willen we kansen benutten die er volop zijn, om te groeien aan de grens.